

Minnesanteckningar *Miljö, energi och klimat*

2014-09-08 kl. 10 – 12
Kontoret i Emmaboda

Närvarande

Emma Adrian, Hållbarhetsstrateg - Samhällsbyggnad Nybro kommun
Camilla Norrman, Miljöutvecklare Ronneby kommun resp. (deltar andra mötet)
Jan-Anders Palmqvist, Klimatrapportör Region Blekinge (deltar första mötet)
Göran Lundholm, Nordic Recycling Hovmantorp
Karl- Gustaf Eklund, Kustmiljögruppen

Frånvarande

Lars Sällström, Brokamåla Gård (missade mötet kommer den 3 oktober)
Thomas Höijer, Fiskevattenägarnas förbund (förmodligen fel epost-adress)

Ledningsgrupp

Johanna Lindström, Leader Blekinge
Joel Parde, Leader Småland Sydost

Fokusgruppen representerar en bred och mycket kunnig representation inom insatsområdet. Det inledande mötet hade en bra diskussion som ägnades främst åt en snabb inventering av aktuella hot, mål och möjligheter inom ämnesområdet.

Mötet inleddes med en kortare redovisning av de punkter som nämnts inom insatsområdet under arbetet med SWOT-analysen

Styrkor

- Kunskap inom klimat- och miljöfrågor
- Värdefulla vatten – många sjöar och gemensamma vattendrag till kustmiljön med gemensamma avrinningsområden
- Unika oexploaterade miljöer med stor artrikedom och vacker natur; Flera Naturresevat + blivande nationalpark Åsnen
- Oreglerade vattendrag med friska biotoper
- Lång östersjökust med skärgård
- Existerande Biosfärsområde
- Goda förutsättningar för bioenergi och tillgång till förnyelsebara energikällor

Svagheter

- Inga redovisade

Möjligheter

- Fin natur med goda livsmöjligheter
- Miljöåtgärder som främjar besöksnäring och företagande
- Utveckla och främja förnybar energi

Hot

- Miljöhot i hav och vattendrag
- Lång kust – Känslig för påverkan från vattenavrinningsområden och eventuella utsläpp
- Många intressenter och vattenägare, konkurrens om fiskemöjligheter
- Säl- och skarvpopulationen påverkar negativt även utveckling av sportfisketurism i havet
- Flera regionala miljömål riskerar att inte uppnås
- Minskande intresse för utbildningar inom de gröna näringarna – både grundutbildning och kompetensutveckling

I korthet diskuterades därefter följande mer övergripande områden och frågor som ansågs viktiga och inte minst som en grund för kommande behov av mer konkreta åtgärdsförslag

Viktigt att koppla våra behov av åtgärder till de gröna näringarna. Vi är som regel medvetna om gödselprogram m fl åtgärder men agerar inte eller kopplar dem till ett ekonomiskt perspektiv.

Flera måste medvetandegöras om problembilden i dagens klimatpåverkan (medförande mer och fler tillfällen med extremväder (ibland torrare väder – ibland stora vattenflöden). Här viktigt att angripa problemen redan uppströms.

Det rena vattnets betydelse får inte underskattas utan måste tydliggöras. I framtiden kommer ca 1/3 av allt vatten att behöva användas av (process-)industrin – Och det är redan brist på rent vatten i flera områden. Om det blir brist vem ska få vad och vid vilka tillfällen...då vi dag i dag bygger dagvatten för att klara 70% ...hur då göra vid 100%. Hur planerar vi imorgon detta kopplat till en omfattande befolkningsökning och begränsade resurser.

Sydöstra Sverige kommer att påverkas kraftigt av klimatförändringar och kan bli det område som får störst miljöproblem i landet. Den slutsatsen har bl a *Klimat- och sårbarhetsutredningen* (Bengt Holgersson) dragit i sitt slutbetänkande som bör studeras av Fokusgruppen. Vi måste här finna olika former för lokala lösningar som exempelvis ytavrinningssystem. Vi kan även ersätta s.k. hårda ytor med biomassa och varför inte försöka göra ett leaderområde till en "testbädd" för nya innovativa lösningar. Energikontor Sydost har kommit långt avseende *småskalig kraftvärme*. Vi kanske kan utveckla ett samarbete om testbädd för detta. Ev bör någon från dem delta som adjungerad på nästa möte

Främst är det närmast viktigt att få ut kunskapen om hoten och våra möjligheter. Med andra ord krävs en omfattande kunskapsspridning.

En intressant idé, som också prövats på några platser är *lokala komplementära valutor* för att stimulera en lokal ekonomi. Denna bygger dock på att det finns en stark tillit mellan och hos människor. Vi behöver också studera s.k. *Resilens* – Samhällets förmåga att återskapa såväl ekologiskt som socialt – som innefattar allt ifrån chock och stress till hur en skog återhämtar sig efter storm, bränder och föroreningar.

Varför inte pröva detta med *byggemenskaper* som vänder på den traditionella rollfördelningen i byggprocessen och gör demokratiska sammanslutningar av människor till byggherrar. Det innebär en ny typ av beställarroll och för individerna en större frihet att få ett boende anpassat efter de egna villkoren och behoven. Allt fler i Sverige intresserar sig numera för en form av stads- och bostadsutveckling där enskilda individer och familjer går samman för att planera, bygga och senare bo i ett hus som utformas efter deras egna uppfattningar och idéer om sitt boende. Läs gärna mer till nästa möte på www.byggemenskap.se

Hur hanterar vi detta med *miljöinvandring*. Alltså de som vill bo på landet medan arbete mm finns i staden alternativt på annan ort och kollektivtrafik aldrig kommer att kunna bli ett resealternativ. Vårt "mindset" måste förändras. Samåkning/Bilpooler bör här också kunna vara ett alternativ på landsbygden. Det måste finnas stödjepunkter med kommersiell och offentlig service även på landsbygden. Kanske kan centrala utskick, efter enskild beställning, av ex livsmedel vara ett alternativ i stället för att alla ska åka till affären. Vi funderar för mycket på storskalighet.

Vi är numera tämligen bra på att återvinna. Idag är dock materialkostnaden ca 80% av total kostnaden i en platt-TV. Producenterna tänker inte på hur man ska återvinna elektroniska produkter. Alltså viktigt med regler som påbjuder att produkter ska kunna återvinnas. Vi bör även utbilda alla barn i återvinning så de framgent blir förebilder för de äldre. Koppla till ämneslärarnas olika utbildningspaket.

Kopplat till klimatförändringar är möjligheten att återvinna resurser och samtidigt producera bioenergi och råvarumaterial intressant. *ALGOLAND* är här ett omfattande projekt, vid Linnéuniversitetet, som fokuserar på potentialen hos mikroalger att användas för att rena rökgas från koldioxid, återvinna närsalter från avloppsvatten och producera bioenergi för södra Östersjöregionen. Detta gör *ALGOLAND* till ett spännande och unikt projekt. Läs mer på... [Alger - både rening och resurs - Linnéuniversitetet - Lnu.se](http://Alger-både-rening-och-resurs-Linnéuniversitetet-Lnu.se)

En viktig fråga är även vår och främst småföretagens kompetensförsörjning inom insatsområdet – Miljö, energi och klimat. Här behövs bättre samverkan mellan företag. Kan vi bilda s.k. kluster?

Den allmänna uppfattningen vid dagens möte var att vi måste lyfta blicken för att kunna klara ut vad vi kan och bör göra framöver....vi måste med andra ord göra något för att förbereda oss för en ny tid. Vi blir idag "matade" hur boende och liv ska se ut. Viktigt att försöka ändra attityder....det fria valet är inte alltid så fritt.

